

Рецензия за албума *Inner World* на Адриана Бенова квинтет

От

Гл. ас. д-р Венцислав Мицов
ЮЗУ "Неофит Рилски"

Inner World е от онези албуми, които не се нуждаят от предварително обяснение, за да бъдат чути, но колкото повече човек се вглежда в тях, толкова по-ясно разбира мащаба на работата, вложена в тяхното създаване. Това е авторски проект на Адриана Бенова, в който композицията, текстът, вокалната интерпретация и ансамбловото звучене са част от една обща художествена идея. Адриана Бенова квинтет е съставен от утвърдени имена на българската джаз сцена: Адриана Бенова - вокал и автор, Атанас Попов - ударни, Борис Таслев - контрабас, Калин Жечев - пиано, Ясен Василев - китара, и специален гост в 2 от пиесите е базираният в Берлин Владимир Кърпаров - саксофон.

В основата на албума стои съвременният вокален джаз, но Бенова не се опитва да възпроизведе неговия вече установен език. Напротив - използва познати жанрови средства, за да изгради собствено пространство между джаза, песенната форма и съвременното звучене. Именно тук според мен е една от най-силните страни на *Inner World*: музиката не демонстрира принадлежност към определена стилистика, а я използва като материал, чрез който демонстрира, заявява творческата индивидуалност на автора.

Особено убедително това се усеща в „What If“, където вокалната линия и композиционното развитие създават усещане за вътрешно движение, без да се разчита на излишна драматизация. „Scars“ показва друга страна на авторския език – по-плътна и наситена емоционално, като участието на саксофона на Владимир Кърпаров естествено разширява звуковото пространство, без да нарушава неговата цялост. В тази пиеса прозират импресионистични влияния, които биват разгърнати в диалога глас-саксофон, който е носител на художественото послание за дуалистична цялост. В „So Many Things“ взаимодействието между вокал и ансамбъл достига особена степен на интимност, а баладичният характер на композицията позволява на интерпретацията да се развива чрез нюанс, а не чрез външна ефектност.

Вокалът в *Inner World* заслужава специално внимание. Адриана Бенова стъпва на дългогодишния си изпълнителски опит и не подхожда към гласа като към средство за демонстрация на технически възможности. Тя работи с тембър, фраза, динамика, артикулация и пространство по начин, който превръща интерпретацията в съществена част от композиционния процес. Това е важна разлика. В добрия вокален джаз певецът не „изпълнява“ музиката върху готова конструкция - той участва в нейното изграждане. Именно това се случва в *Inner World*.

Същевременно албумът има и още едно качество, което не бих подценил: той не звучи като сбор от отделни песни. Десетте композиции изграждат общ художествен свят. В него има различни темпа, различна интензивност и различни степени на близост, но усещането за авторска последователност остава. Това е особено важно при дебютен албум, защото именно тук обикновено се вижда дали авторът има само добри композиции или вече започва да изгражда собствен език. При Адриана Бенова второто изглежда по-интересната посока.

Inner World не е албум, който се опитва да каже на слушателя какво трябва да почувства. Той по-скоро му предлага пространство, в което да го направи сам. И може би точно затова заглавието му се оказва толкова точно - „вътрешният свят“ тук не е тема, а метод на музикално мислене.

Като художествен резултат албумът представлява убедителна заявка за мястото на Адриана Бенова като автор, вокален артист и музикант със собствено отношение към съвременния вокален джаз. Най-ценното в него не е стремението да бъде „различен“, а фактът, че различието произтича естествено от личния музикален език на автора. А това, в крайна сметка, е едно от малкото неща, които действително имат значение в авторската музика.

07.09.2026., София